

Svar på promemoria Cirkulär hantering av textil och textilavfall

Ert ärendenummer: KN2023/03051

Vårt ärendenummer: 2023/311

Inledning

Sysav, Sydskaånes avfallsaktiebolag, tar hand om avfall från hushåll och industri och återvinner så mycket som möjligt till nya resurser som återförs till samhället. Sysav verkar för att skapa ett samhälle med cirkulära flöden, med en hållbar produktion och konsumtion, och där onödigt avfall inte uppstår.

Sysav har investerat i världens första storskaliga anläggning för automatisk sortering av textilavfall, Siptex. Anläggningen är resultatet av Vinnova-stöttad svensk forskning och innovation, och sorterar blandat textilavfall optiskt efter fibertyp, så att materialet sedan kan gå vidare till olika typer av återvinning. Sedan 2020 är denna anläggning i drift i Malmö och har i fulldrift kapacitet att sortera allt textilavfall som uppstår i Sverige.*

**av 93 000 ton slängd textil bedöms 20-25% procent vara trasig eller på annat sätt utesluten för återbruksmarknaden, dvs 20 000 ton.*

Sysav har tagit del av förslaget rörande cirkulär hantering av textil och textilavfall och är i grunden positivt till förslaget om kommunalt insamlingsansvar med separat insamling för textilavfall. Sysav är också positivt till att annat textilavfall än kommunalt avfall omfattas av kraven på utsortering och separat insamling.

SYSAVS GENERELLA SYNPUNKTER

Att samla in mer textilavfall separat är en del i kedjan för att skapa cirkulära flöden. Men också bara en del. Storskalig insamling måste följas av storskalig sortering, storskalig återvinning och storskalig användning av återvunna fibrer.

Sysav ser att förslaget kan ge goda möjligheter att stärka Sveriges konkurrenskraft i omställningen till en cirkulär textilekonomi, men att

regeringen även fortsättningsvis måste göra ambitiösa satsningar på forskning, innovation och utveckling inom textilområdet. Om så inte sker ser vi en risk att stora materialströmmar exporteras i stället för att bli en viktig grund för svensk näringslivsutveckling.

Det kan vara en utmaning i sig att etablera infrastruktur för separat insamling av textilavfall, men Sysav ser ändå att den största utmaningen är att hitta tillräcklig kapacitet för materialåtervinning av insamlat textilavfall. Sysav vill påpeka att det i dagsläget i princip inte finns storskaliga materialåtervinningslösningar för andra material än bomull, varför hanteringen av i stort sett alla andra fiberblandningar endast utgör en kostnad.

Resultatet av att samla in textilavfall utan att ha upparbetad nationell hantering och logistik och avsättning, kan befaras skapa stora lager av textil för kommunerna, med stora svårigheter till kvalitativ fiberåtervinning.

Ekonomi för textilinsamling kan man kort sammanfatta som att intäkterna från **återbruksmaterial** täcker kostnaderna för hanteringen av **återvinningsmaterial**, dvs den som bara hanterar blandat textilavfall (där inget går att sälja second hand) har svårt med ekonomisk bäring.

Sysav ifrågasätter därför regeringens bedömning att eventuella förändringar av renhållningsavgiften som ska betalas av hushållen blir begränsad. Utöver kostnaden för insamling av textilavfall måste kostnader för återvinning också finansieras av kommunerna. Sysav anser att regeringen bör **överväga statsbidrag till kommunerna under en övergångsperiod**, till dess att ett ekonomiskt producentansvar med miljöstyrningseffekt för textil är på plats.

SYSAVS SPECIFIKA KOMMENTARER

6.2 Innebörden av uttrycket textilavfall

Sysav stöder förslaget om att även annat textilavfall än kommunalt avfall bör omfattas av kraven på utsortering och separat insamling, t ex spill från produktion etc.

6.3 och 6.4 Krav på utsortering resp. separat insamling av textilavfall

Vad gäller krav på servicenivå för insamling är det i ljuset av kommande EU-regler klokt att inte införa bestämmelser.

Sysav vill dock understryka vikten av att insamling, hantering och mellanlagring måste ske på ett sätt som förhindrar att väta, mögelangrepp etc förstör materialet.

6.6 Behandlingen av textilavfallet

Sysav håller med om att det är olämpligt att föregå EU med detaljerade nationella bestämmelser, men vill samtidigt påpeka att textilavfall måste (efter utsortering av återbruk) i ett första steg sorteras utifrån fiber och kvalitet för att kunna återvinnas, och att inhemsk (automatisk) högkvalitativ sorteringskapacitet redan finns etablerad.

I flera uppmärksammade fall har man på sistone kunnat se hur textil som samlas in i Sverige och Europa transporteras långa sträckor för att till sist hamna på soptippar i utvecklingsländer.

Enligt EU:s ramdirektiv för avfall, artikel 16 *Principen om självförsörjning och närhet* ska "medlemsstater vidta lämpliga åtgärder för att upprätta ett sammanhängande och ändamålsenligt utformat nätverk av anläggningar för återvinning, med beaktande av bästa möjliga teknik."

Problemet med exporten behandlas även i EU:s strategi för hållbara och cirkulära textilier, under 4.2. *Hantering av utmaningarna när det gäller export av textilavfall*

"Exporten av textilavfall till länder utanför EU har ökat stadigt och uppgick år 2020 till 1,4 miljoner ton. Kommissionens nyligen framlagda förslag till nya EU-regler om transport av avfall innebär att export av textilavfall till länder utanför OECD bara ska tillåtas på villkor att dessa länder anmäler till kommissionen att de är villiga att importera specifika typer av avfall och påvisar att de kan ta hand om det på ett hållbart sätt."

Sverige kan med utgångspunkt i den ökade insamlingen bli ett föregångsland i frågan om hållbar textilhantering - förutsatt att insatser sker även för de följande delarna av värdekedjan.

Med vänliga hälsningar

Malin Dahlroth, vd
malin.dahlroth@sysav.se